

*Groningsche Vrouwenclub
Internationale Lyceumclub*

1929-2019

Constance Smedley & Maxwell Armfield

Voorwoord van de Voorzitter

Onze Club is een dame op hoge leeftijd geworden, 90 jaar maar liefst. Bijzonder dat een vereniging zo lang in leven is gebleven. De crisisjaren, de oorlog, de wederopbouw, de opkomst van de werkende vrouw/moeder, aardbevingen, onze vereniging heeft van alles en nog wat overleefd, bloeit als een jonge blom en is in alle opzichten gezond en vitaal.

Vandaag vieren we met vele leden en enkele genodigden deze geweldige mijlpaal.

Hoeden af voor het Lustrum comité dat deze middag en avond voor ons heeft georganiseerd. Dank ook aan andere leden die een bijdrage hebben geleverd aan deze dag.

En na deze middag en avond gaan wij uiteraard met elkaar op naar de 100!

Namens het voltallige Bestuur,
Gerdien Auf dem Brinke (voorzitter)

Lieve leden,

Twee jaar geleden zijn we als lustrumcomité begonnen met de organisatie van het 18e lustrum. Na enig brainstormen werd al gauw duidelijk dat ook deze keer onze oprichtster Constance Smedley onze inspiratiebron zou zijn.

Het beeld dat we hadden was dat, des te ouder de club is hoe minder de leden weten over de ontstaansgeschiedenis van de club. Het was bekend dat er rond 2009 een toneelstuk over het leven van Constance is geschreven aan de hand van brieven gevonden in het huis waar zij eens woonde met haar man Maxwell Armfield. Een stuk geschreven door *Frank Hatt*.

Een professioneel regisseur in de persoon van *Maaïke van den Hoek* werd aangetrokken. De spelers boden zich spontaan aan.

Het is bijzonder dat het 18^e lustrum van onze club samenvalt met de viering van 100 jaar vrouwenkiesrecht in Nederland. Ook Groningen speelde hierin een grote rol, o.a. door Aletta Jacobs, voorvrouw van de beweging. Ook Constance was actief in de suffragette beweging in Engeland in de begin jaren van de 20e eeuw.

Wij wensen dat de suffragettes van nu, in hun strijd voor de rechten van de vrouw even succesvol zullen zijn als de suffragettes van toen. Zij zijn onze steun meer dan waard. Wij wensen jullie een inspirerend en gezellig Lustrum.

Het Lustrumcomité

Een gelukwens voor de 90-jarige

De Federatie van Nederlandse Vrouwenclubs Internationale Lyceumclubs feliciteert de Groningsche Vrouwenclub Internationale Lyceumclub met haar 90e verjaardag.

Een 18e lustrum nodigt uit tot terugkijken. Als we het archief in duiken kunnen we niet anders dan bewondering hebben voor onze voorgangers: De snelheid en daadkracht waarmee ze het clubgebouw aan het Martinikerkhof 5 realiseerden, het doorzettingsvermogen waarmee zij de club door de moeilijke jaren '30 loodsten, en het besluit in 1946 om door te gaan met de club. Zij, en velen na hen, hebben het fundament gelegd waaruit deze groeiende en bloeiende club is ontstaan.

De naamgeving van zowel Groningen als de Federatie geeft de verbinding aan met de Internationale Associatie van Lyceumclubs. Dat de LC Groningen het belangrijk vindt deel uit te maken van de internationale organisatie blijkt al heel vroeg: In december 1929 vraagt zij aan het Centraal Bureau in Londen om toegelaten te worden. Intussen vormen de Nederlandse clubs in Amsterdam, Nijmegen en Den Haag een Federatie waartoe in 1932 ook de Groningsche Vrouwenclub toetreedt. Op 5 mei 1931 deelt het Centraal Bureau in Londen mee dat de Federatie van Nederlandse Lyceumclubs is toegelaten tot de Association of Lyceumclubs, in plaats van de afzonderlijke clubs, die tot nu toe waren aangesloten.

Alle Lyceumclubs wereldwijd delen het gedachtegoed van Constance Smedley. Een van haar uitspraken was: "Through lifelong learning, we have so much to gain to know each other". Een hoopvolle gedachte voor de toekomst van ons allen.

De Federatie wenst de Groningse Vrouwenclub Internationale Lyceumclub een feestelijk lustrum en een inspirerende toekomst, onderweg naar het eeuwfeest.

Namens de Federatie, Janneke Feitsma-Wibbens.

Louise J. Piekema-de Wildt (1887-1954), onderscheiden door de koning der Belgen en (mede)oprichter van de Lyceumclub Groningen!

Louise Jeannette de Wildt werd geboren op 6 september 1887 in Haarlem als dochter van Justus Hugo de Wildt en Johanna Wilhelmina Roest van Limburg. Haar vader was beroepsmilitair, klom op tot kolonel van de infanterie.

Louise was 19 jaar oud toen zij haar toekomstige echtgenoot Frederik (Frits) Piekema, 34 jaar oud, leerde kennen: ook een beroepsmilitair, die in Alkmaar een lezing kwam houden over de Atjeh-oorlog, waaraan hij had meegedaan. Louise de Wildt en Frits Piekema trouwden op 28 augustus 1909 in Alkmaar, en gingen in Vlissingen wonen, waar Frits was gelegerd. In Vlissingen werden hun twee dochters geboren: Louise (Loes) op 30 september 1912, en Cécile op 31 januari 1915.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog (1914-1918) kwamen veel vluchtelingen uit België naar Zeeland: Louise Piekema-de Wildt heeft zich zo ingezet voor de opvang van deze vluchtelingen, dat zij daarvoor een onderscheiding van de Belgische koning heeft ontvangen! Vanuit Vlissingen verhuisde het gezin Piekema naar Maastricht, en in 1921 naar Groningen: Frits Piekema werd bevorderd en opnieuw overgeplaatst. De verhuizing vanuit Limburg naar Groningen was een hele overgang. En in 1929 heeft Louise Piekema-de Wildt de Groningsche Vrouwenclub/Internationale Lyceumclub opgericht ...een belangrijke en onvergetelijke gebeurtenis, die we negentig jaar later mogen vieren!

Vanwege zijn aandeel in de Atjeh oorlog werd Frits Piekema vroeg gepensioneerd, waarna hij rentmeester werd van het Landgoed Duin en Kruidberg in Santpoort. Het echtpaar Piekema-de Wildt verhuisde in 1932 naar Santpoort, en later

naar Den Haag, waar Louise Piekema-de Wildt op 20 maart 1954 overleed. Loes Polak-Piekema was ook lid van de Lyceumclub in Groningen, ook toen ze niet meer in Groningen woonde, en mijn moeder sprak altijd vol trots over het feit dat haar moeder de Lyceumclub aldaar had opgericht. En natuurlijk ben ik, kleindochter van de oprichter, daar ook erg trots op: ik ben opgegroeid met verhalen over de Lyceumclub, van mijn grootmoeder herinner ik mij niets meer. Het is heel bijzonder voor mij en een grote eer als kleindochter van Louise Piekema-de Wildt de Groningsche Vrouwenclub Internationale Lyceumclub te mogen feliciteren met haar 90^e verjaardag en veel voorspoed in de komende jaren toe te wensen: wat zou mijn oma trots zijn geweest als ze dit had mogen meemaken! Dat ik zelf lid ben van de Nederlandse Vrouwenclub/Lyceumclub Amsterdam maakt de cirkel rond.

Bettine C.P. Polak, president Nederlandse Vrouwenclub/Lyceumclub Amsterdam, vicepresident Federatie van Nederlandse Vrouwenclubs/ Internationale Lyceumclubs
Egmond aan Zee, maart 2019

Scheveningen, 2 juni 1950:rechts:(mede)oprichter Louise Piekema-de Wildt, links achter resp. voor: dochter Louise Polak-Piekema en kleindochter Bettine Polak

Vriendschap in verbondenheid

Lieve dames,

Vriendschap in verbondenheid voor wereldvrede en democratie, was waar onze oprichtster Constance Smedley met de stichting van de Lyceumclub in 1903 naar streefde. Zij wilde dit bereiken door gelijkgestemden te ontmoeten. In 1929 schreef zij haar visie en herinneringen op in haar boek *Crusaders*. Het oprichtingsjaar van onze Groningsche Vrouwenclub. En het jaar waarin voor het eerst de *IALC* (*International Association of Lyceum Clubs, 1912*) haar congres hield in Den Haag, Nederland.

In een advertentie in *The English Woman's Yearbook* van 1910 wordt de grondgedachte van Constance als volgt geformuleerd: *'to establish centres of intellectual and artistic life' throughout the world, and thereby to 'promote interchange and thought between the cultured women of all nations'*. Zij geloofde, dat *'Women should compete with men, not as women, but as professionals'*.

In 1905 schreef zij in het jaarverslag van de Londense club vol trots: *'We are beginning to drop the fatal catchword **women**, and to talk of 'excellent work' rather than 'excellent woman's work'*.

Groningen speelt in dit geheel haar rol. Leden nemen deel aan internationale evenementen. Zijn gastvrouw van het internationaal bestuur, verzorgen *'home hospitality'* en zijn verbonden met zusterclubs. Een bron van inspiratie en vriendschappen. En ook van bijzondere contacten.

In mijn tijd als internationaal presidente kreeg ik contact met *Dr Grace Brockington*, universitair hoofddocent van de Universiteit van Bristol. Zij schreef haar dissertatie over

modernisme en de vredesbeweging in het Verenigd Koninkrijk, 1900-1918. Tijdens het congres van de IALC in Basel in 2004, ter viering van het 100-jarig bestaan van de Lyceumclub, was zij de *keynote speaker*. Zij draagt de Lyceumclub een zeer warm hart toe.

Het is niet verbazingwekkend dat Constance Smedley tot op de dag van vandaag velen inspireert. Een voorbeeld is de première van de dansfilm “*Ballet of the Nations*” in Londen in november 2018 door het Impermanence Dance Theatre en gebaseerd op de pacifistische satire van haar goede vriendin Vernon Lee (1915) met illustraties van Maxwell Armfield, Constance’s echtgenoot. Haar gedachtegoed is springlevend.

Tijdens mijn ontmoetingen met leden in binnen- en buitenland, heb ik betoogd, dat de ideeën van Constance nog steeds actueel zijn. Hoe treffend was en is haar motto:

“We have so much to gain to know each other”!

Leve de Groningsche Vrouwenclub Internationale
Lyceumclub!

Eltje Brill-Meijer, *erelid en voormalig IALC presidente (2007-2013)*

Programma lustrum dinsdag 4 juni 2019

14.30-15.00 uur: Inloop: ontvangst en gelukwensen bestuur

15.00 uur: begroeting door voorzitter lustrum comité

15.10 uur: welkomstwoord door de voorzitter van de club

15.30 uur: Inleiding Frank Hatt, toneelschrijver

15.40 uur: theatrale reading: *'De verbazingwekkende en absurde Constance Smedley'*

16.50 uur: lustrumlied: *'Sister Suffragette'*

17.00 uur: uitreiking boek

17.20 uur: borreltijd (gelegenheid toespraken)

18.00 uur: diner (gelegenheid toespraken)

20.30 uur: afscheid (dankspeeches voorzitter lustrumcomité en clubvoorzitter)

Ceremoniemeester: Madeleine van der Vlist

Muzikale omlijsting

Violiste: *Luca Altdorfer*, docent viool en altviool; Hongaarse van geboorte.

Celliste: *Teodora Nedyalkova*, cellist: Bulgaarse van geboorte

LUSTRUM MENU

Voorgerecht

Pulled salmon van langzaam gegaarde verse zalm uit de oven met sesam, teriyaki, zoetzure komkommer en wakame, geserveerd met diverse broodsoorten en gezouten boter

Hoofdgerecht

Toscaanse stoof – Rundvlees, langzaam gegaard in rode wijn, met o.a. courgette, champignons, ui en wortel

Dessert

Eton mess – Geslagen room, rood fruit en merengue

Koffie

Koffie of thee met huisgemaakte chocoladebrokken

Constance Smedley

Constance Smedley was born in Birmingham in 1876. Her father owned the Mutoscope and Biograph company, described in 'Who's Who of Victorian Cinema' as the largest film company in England during the Victorian period. Her mother was well-educated, widely read, fluent in French, keen on music, theatre and the arts.

Constance was the eldest child, just a year older than Ida (known in the family as Di). While Connie became a celebrity in the world of literature and the arts, Di pursued a successful career as a research chemist. Their younger brother, Billy, did not make such a success of his life, possibly because he grew up under the shadow of two elder sisters who were not only clever, talented and hard-working but who also enjoyed an unusual amount of support and encouragement from their progressive parents.

Both Connie and Di received their early education at home, from their mother. Connie went on to Birmingham School of Art, which was then at the forefront of art education. After leaving art school, she got work as an illustrator and as a magazine journalist. In 1903 she published her first novel, called 'An April Princess'. She went on to write about 40 books, which are now largely forgotten.

Connie's early experience convinced her that women artists and writers like herself needed a club to help them with their career development. And so, the International Lyceum Club for Women Artists and Writers was born. After persuading her father to contribute the considerable sum of £30,000 for the purchase of handsome premises in Piccadilly, she set off around Europe, helping with the establishment of Lyceum Clubs in places like Paris, Amsterdam and Berlin. This would have been quite an achievement for any woman at that time.

What made it remarkable was that from about the age of 6, Constance had been paralysed from the waist down. Despite of this disability, or perhaps because of it, she showed great drive, ambition and self-assurance.

In 1909 Connie did three surprising things. She gave up the Lyceum Club, married an impoverished gay artist called Maxwell Armfield and moved with Max to Minchinhampton, a small town in rural Gloucestershire. Here she became thoroughly involved in local affairs, founding a theatrical company called The Cotswold Players and conceiving a huge Pageant of Progress, involving about a thousand local people.

Connie was a pacifist and an internationalist. When the First World War came, she and Max went to America to get away from the war and continue their work. They returned to England in 1923 but Connie's days as a literary celebrity were over. She died in 1941, not long after the foundation of Groningen's Lyceum Club.

Constance Smedley was an exceptional networker and motivator. She got people going. The Cotswold Players are still going. The Lyceum Club is still going – not only in Groningen but across the globe. Constance Smedley does not deserve to be entirely forgotten.

Frank Hatt

Theatrale Reading: *De verbazingwekkende en absurde
Constance Smedley*

De acteurs:

Constance Smedley: *Madeleine van der Vlist-Diehl*

Geboren in 1876, dus 27 bij begin van het toneelstuk. Zij is vanaf 6-jarige leeftijd in zekere mate verlamd vanaf haar middel. Zij wordt door haar familie Connie genoemd.

Di: *Eltje Brill-Meijer*

Connie's zus, 1 jaar jonger, haar echte naam is Ida.

Billy: *Gerda Steinz*

Hun broer, ongeveer 6 jaar jonger dan Di.

Smedley: *Tineke Roemeling-Breemhaar*

Hun vader William Thomas Smedley. Leeftijd 52 jaar als het toneelstuk begint. Een accountant, die een succesvol ondernemer werd.

Annie: *Conny Fokkema-Visker*

De echtgenote van Smedley. De moeder van Connie, Di en Billy, een jaar jonger dan haar echtgenoot.

Maxwell Armfield: *Tineke Roemeling-Breemhaar*

Een artiest, tijdens het toneelstuk trouwt hij met Conny. Hij is 5 jaar jonger dan Connie.

Frank Gwynne-Evans: *Eltje Brill-Meijer*

Schrijver van het toneelstuk "Pageant of Progress". Dit toneelstuk is onder leiding van Connie en Max in 1911 in Stroud opgevoerd. Waarschijnlijk is Frank geboren en getogen in Wales.

LUSTRUMLIED

Sister Suffragette

Songwriters: Richard M. Sherman / Robert B. Sherman

We're clearly soldiers in petticoats
And dauntless crusaders for women's votes
Though we adore men individually
We agree that as a group they're rather stupid!

**Cast off the shackles of yesterday!
Shoulder to shoulder into the fray!
Our daughters' daughters will adore us
And they'll sing in grateful chorus
"Well done, Sister Suffragette!"**

From Kensington to Billingsgate
One hears the restless cries!
From ev'ry corner of the land:
"Womankind, arise!"
Political equality and equal rights with men!
Take heart! For Missus Pankhurst has been clapped in irons
again!

No more the meek and mild subservients we!
We're fighting for our rights, militantly!
Never you fear!

**So, cast off the shackles of yesterday!
Shoulder to shoulder into the fray!
Our daughters' daughters will adore us
And they'll sing in grateful chorus
"Well done! Well done!
Well done! Sister Suffragette!"**

Het Lyceum speldje

Al op 24 mei 1932, drie weken na de oprichting van de LC Helsinki, aanvaardde het clublid en bestuurslid van de LC Helsinki, mevrouw Ellinor Ivalo, de opdracht om een club insigne te ontwerpen. Belangrijker zaken vertraagden de planning. Pas in het voorjaar van 1942 presenteerde zij de eerste sketches, gevolgd door meer tekeningen een jaar later en nieuwe suggesties in de herfst van 1943.

De club koos een jury, waarop een lange stilte volgde. In 1952 pakte het bestuur de kwestie van het clubspeldje weer op en schreef een wedstrijd uit. De voorwaarden waaraan het ontwerp moest voldoen werden opgesteld. Er is geen bewijs of de wedstrijd ooit heeft plaatsgevonden.

In de notulen van het internationaal Congres gehouden te Bern, Zwitserland, van 27 mei-1 juni 1956, wordt heel verrassend het voorstel van de Lyceumclubs uit Athene en Rome genoemd om een clubbadge te kiezen, nadat de clubs waren gevraagd hiervoor suggesties te doen, aldus de schrijfster en lid van de LC Helsinki, mevrouw Aulikki Sauramo¹. Het Finse ontwerp, gemaakt door Ellinor Ivalo, werd gekozen: de letter L omcirkeld door twee ringen van goud.

In de notulen van het bestuur van de internationale organisatie (IALC) van 8 september 1957 staat vermeld dat mevrouw Ivalo het ontwerp op vrijwillige basis heeft gemaakt en de suggestie gedaan het speldje in zilver te maken (twee ringen) en de letter L in goud. Er zijn twee soorten speldjes: één in zilver en één uitgevoerd in goud. Het zilveren speldje met een gouden L op blauw email en omringd door zilveren ringen

¹ Mrs Aulikki Sauramo (ISBN 978-952-92-8214-2): The History of the LC Helsinki in Swedish and Finnish (2010)

ontvangen de nieuwe leden. Het gouden speldje (gouden L omringd door twee gouden ringen) wordt uitgereikt aan leden die 25 jaar lid zijn van de club.

Vele jaren is onduidelijk geweest wie het ontwerp van het Lyceum speldje had ontworpen. Na de verschijning van de geschiedenis van in boekvorm in 2010 en grondig onderzoek in de archieven van de IALC in Zurich door de toenmalige archivaris Cristina Oprecht² was de cirkel weer rond!

Ellinor Ivalo

² Bulletin of the IALC, No. 40 – April 2012: Lyceum Logo History by Cristina Oprecht and Eltje Brill-Meijer

Constance: “We have so much to gain to know each other”!

Fijn dat u er was!

Het lustrumcomité: *Conny Fokkema-Visker, voorzitter*

Eltje Brill-Meijer

Tineke Roemeling-Breemhaar

Gerda Steinz

Madeleine van der Vlist-Diehl

Vormgeving: lustrumcomité 2019
Drukker: CopyRight, Helpman
Uitgave: 4 juni 2019

www.lyceumclubgroningen.nl